

”Sedan i fjol måste man ha recept för att skaffa preventivmedel och nu vill de förbjuda abort också, jag tror att det handlar om att kontrollera befolkningen.”

Elena Lazutkaite

katolska kyrkan.

Litauen och hur hennes radioprogram förhoppningsvis kan utgöra en motvikt.

– Det är väldigt ovanligt att kalla sig feminist i Litauen, men jag är stolt över att göra det, säger Elena Lazutkaite.

Hon tycker sig se en ny tendens där alla politiker plötsligt ska prata religion och moral hela tiden och tror att den dåliga ekonomin i kombination med låga födelse-tal är en viktig förklaring till denna våg av konservatism.

– Sedan i fjol måste man ha recept för

att skaffa preventivmedel och nu vill de förbjuda abort också, jag tror att det handlar om att kontrollera befolkningen.

Elena Lazutkaite tror inte att folk i allmänhet stöder denna politiska inriktning, men att många unga är desillusionerade och stannar hemma på valdagen, vilket ger ett mer konservativt resultat.

– Självt står jag egentligen inte ut med några politiker, men när jag såg vilket inflytande den katolska kyrkan börjar få över politiken så tvingade jag faktiskt mig själv

Elena Lazutkaite gör feministisk radio.

Kyrkan är en av de krafter som bekämpar aborttätten i Litauen.

Antiabortkampanj i Vilnius.

att rösta, säger Elena Lazutkaite.

En som definitivt tillhör valets förlorare är socialdemokraten Marija Ausrine Pavilioniene, även om det verkar som att hon personligen behåller sin plats i parlamentet.

– Abort var ju ingen valfråga och många röstar alltid i rent missnöje med sittande regering – det blir säkert en sväng vänsterut i nästa val.

Marija Ausrine Pavilioniene berättar att de katolska kyrkorna aktivt uppmanar sina församlingsmedlemmar att rösta på kandi-

dater som står för ”äktenskapet, den traditionella familjen och de ofödda” – och mot sådana som jag, tillägger hon.

Hon berättar att den katolska kyrkan var en viktig aktör i kampen för självständighet från Sovjetunionen och att många betraktar stark religiositet som ett tecken på patriotism. Inför inträdet i EU 2004 höll sig prästerna ”på mattan” för att sedan återkomma med förnyad kraft.

– Jag är inte pessimist och vill inte tänka på hur det skulle bli om de faktiskt lyckades få igenom ett förbud, men jag är ganska ensam om att strida för kvinnors rättigheter i parlamentet.

RIKTIGT HUR KONTROVERSIELL Marija Ausrine Pavilioniene är i det litauiska samhället framgångsrik dock inte förrän samma kväll. Den 28-åriga pr-konsulten Gintare Kavaliūnaite Amelyushkina hjälper till att tolka i biljettluckan på den lilla biografen Skalvija, där årets filmfestival snart ska inledas. Efter minimal övertalning går hon med på att diskutera abortfrågan en stund och råkar dessutom ha haft Pavilioniene som universitetslärare i amerikansk litteratur.

– Hon är något av en pionjär i Litauen och upplevs som väldigt radikal – ganska många tycker nog att hon är helt galen.

Självt var Gintare inte alls politiskt engagerad innan abortfrågan och det nya familjekonceptet kom upp på den politiska agendan.

– Det är så mycket som hänger ihop och jag kände mig tvungen att göra något – så jag var sedan med och organiserade protester utanför parlamentet.

– Ingen av mina vänner och bekanta är emot abort, men det är väldigt få som engagerar sig – vi får väl se om folk vaknar till liv om politikerna pressar frågan vidare, säger Gintare Kavaliūnaite Amelyushkina.

Efter en stund slår sig en av dessa bekanta, Tadas Sarūnas, ner vid bordet. Han säger att han blev chockad och irriterad över lagförslaget kring abort och vill inte att Litauen ska gå i Polens konservativa fotspår.

– Den ekonomiska situationen blir allt sämre och det tränger ut abortfrågan från dagordningen – därför är jag rädd att de kommer att driva igenom förslaget utan debatt.

FÖRSLAGET OM att ge Litauen en av Europas mest restriktiva abortlagar ligger just nu hos parlamentets hälsoutskott, och ingen vet egentligen hur framtiden blir för den aborträtt som litauiska kvinnor haft i mer än femtio år.

En sak som står klart är att en uttalat konservativ regering kommer att få hantera frågan – och att attackerna mot den europeiska aborträtten knappast är begränsade till Litauen.

kristina.lindquist@arbetaren.se